

T.B.M.M.

(S. Sayısı : 894)

**4726 Sayılı 2002 Malî Yılı Bütçe Kanunu ile Bağlı Cetvellerde
Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ve Plan ve Bütçe
Komisyonu Raporu (1/1034)**

T.C.

Başbakanlık

2.8.2002

Kanunlar ve Kararlar

Genel Müdürlüğü

Sayı : B. 02.0.KKG.0.10./101-520/4288

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Maliye Bakanlığınca hazırlanan ve Başkanlığınıza arzı Bakanlar Kurulunca 31.7.2002 tarihinde kararlaştırılan "4726 Sayılı 2002 Malî Yılı Bütçe Kanunu ile Bağlı Cetvellerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı" ile gerekçesi ilişikte gönderilmiştir.

Gereğini arz ederim.

Bülent Ecevit

Başbakan

GENEL GEREKÇE

2002 yılı bütçesi ile siyasî partilere yardım için 35 trilyon lira ödenek tahsis edilmiştir. Ancak, 2002 yılı başında 2820 sayılı Siyasî Partiler Kanunu gereğince siyasî partilere yapılan yardım tutarı, bu amaçla tahsis edilen ödeneğin üzerinde gerçekleşmiştir.

TBMM'nin seçim kararını almasıyla birlikte ilave ödenek ihtiyacı gündeme gelmiştir.

Yapılacak seçim nedeniyle, 2820 sayılı Kanun hükümleri çerçevesinde siyasî partilere yapılacak ilave yardım ile genel seçimin gerektirdiği giderlerin karşılanması için gerekli ödeneğin mevcut bütçe imkânları ile karşılanması mümkün görülmemektedir.

Bu gelişme sonucunda, Türkiye Büyük Millet Meclisinden 150 trilyon lira tutarında ek ödenek talep edilmektedir.

Talep edilen ek ödenek, net borçlanma hâsılatı ile karşılanacaktır.

MADDE GEREKÇELERİ

Madde 1. - Maddede, 2002 yılı bütçesinin (A) işaretli cetveline ilave edilecek ödenek miktarı hüküm altına alınmaktadır.

Maliye Bakanlığı bütçesinin yedek ödenek tertibine eklenen 150 trilyon liralık ödeneğin, siyasî partilere yardım ve genel seçimin gerektirdiği giderlerde kullanılması öngörülmektedir.

Madde 2. - Yürürlük maddesidir.

Madde 3. - Yürütme maddesidir.

Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Plan ve Bütçe Komisyonu

Esas No.: 1/1034

Karar No.: 108

7.8.2002

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Maliye Bakanlığınca hazırlanarak 2.8.2002 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulan ve Başkanlıkça aynı tarihte esas komisyon olarak Komisyonumuza havale edilen, "4726 Sayılı 2002 Mali Yılı Bütçe Kanunu ile Bağlı Cetvellerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı" Komisyonumuzun 6.8.2002 tarihinde yaptığı 49 uncu birleşimde Hükümeti temsilen Maliye Bakanı Sümer ORAL ile Maliye Bakanlığı ve Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığı temsilcilerinin katılımlarıyla incelenip, görüşülmüştür.

Bilindiği gibi; 31.7.2002 günlü, 745 Sayılı Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Seçimlerinin Yenilenmesine Dair Karar, 2.8.2002 günlü Resmî Gazetede yayımlanarak yürürlüğe konulmuş ve seçimin 3 Kasım 2002 Pazar günü yapılması kararlaştırılmıştır. 2820 Sayılı Siyasi Partiler Kanununun ek 1 inci maddesinde, siyasi partilere yapılacak devlet yardımının milletvekili genel seçiminin yapılacağı yıl üç katı olarak ödeneceği belirtilmektedir. Ayrıca 1050 Sayılı Muhasebe-i Umumiye Kanununun 36 ncı maddesinde, bütçeyle öngörülen ödeneklerin ihtiyaçları karşılayamaması durumunda yıl içinde ek ödenek kanunları ile masraf cetvellerinde değişiklik yapılabileceği hükmü yer almaktadır.

2002 Yılı Bütçe Kanunu ile siyasi partilere yardım için 35 trilyon lira ödenek tahsis edilmiş, 2002 yılı başında Siyasi Partiler Kanunu gereğince siyasi partilere yapılan yardım tutarı bu amaçla tahsis edilen ödeneğin üzerinde gerçekleşmiştir. Türkiye Büyük Millet Meclisinin seçim kararı alması nedeniyle siyasi partilere yapılacak ilave yardım ile genel seçimin gerektirdiği giderlerin karşılanması için ek ödenek ihtiyacı ortaya çıkmıştır.

Tasarı ile; net borçlanma hâsılatı ile karşılanmak üzere 2002 Yılı Bütçesinin (A) işaretli cetveline siyasi partilere yardım ile genel seçimin gerektirdiği giderlerde kullanılmak üzere 150 trilyon liralık ödeneğin Maliye Bakanlığı Bütçesinin yedek ödenek tertibine eklenmesi öngörülmektedir.

Komisyonumuzda, Tasarının geneli üzerinde yapılan görüşmelerde;

- Mevcut bütçe büyüklükleri dikkate alındığında, 150 trilyonluk ödenek ihtiyacının idari kararlarla bütçe içinden karşılanabileceği,

- Bütçe disiplininin seçimler sırasında da bozulmaması gerektiği,

- Ek ödeneğin ayrıntılı olarak ne şekilde kullanılacağı konusunda açıklık getirilmesine ihtiyaç olduğu,

İfade edilmiştir.

Hükümet adına yapılan tamamlayıcı açıklamalarda ise;

- Tasarının, alınan erken seçim kararı nedeniyle seçimin beraberinde getireceği harcamaları kapsayan ödenek talebinin karşılanabilmesi amacıyla hazırlandığı,

- İçinde bulunulan dönemde uygulanan ekonomik program nedeniyle tasarruf edilebilecek ödenek bulunmadığı,

- Yıl içerisinde ihtiyaç ve ödenek ilişkisinin sağlıklı bir şekilde yürütülmesine çalışıldığı, bu konuda bütçe disiplininin sağlandığı,

- Alınacak 150 trilyonluk ek ödeneğin yaklaşık 90 trilyonunun siyasi partilere yardım, 60 trilyonunun ise Yüksek Seçim Kurulunun ihtiyaçlarında kullanılacağı,

- Ek ödenek kanun tasarısına, uygulanan teknik düzenlemeler nedeniyle ihtiyaç bulunduğu, Belirtilmiştir.

Tasarı ve gerekçesi Komisyonumuzca da benimsenerek maddelerin görüşülmesine geçilmiştir.

Tasarının; 1 inci maddesi ile yürürlük ve yürütmeye ilişkin 2 nci ve 3 üncü maddeleri aynen kabul edilmiştir.

Raporumuz, Genel Kurulun onayına sunulmak üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile arz olunur.

Başkanvekili	Sözcü	Üye
<i>Hayrettin Özdemir</i>	<i>Ahmet Kabil</i>	<i>Sait Açıba</i>
Ankara	Rize	Afyon
Üye	Üye	Üye
<i>Ayşe Gürocak</i>	<i>M. Cihan Paçacı</i>	<i>Cengiz Aydoğan</i>
Ankara	Ankara	Antalya
Üye	Üye	Üye
<i>M. Güven Karahan</i>	<i>Hüseyin Arabacı</i>	<i>Necati Yönder</i>
Balıkesir	Bilecik	Bingöl
Üye	Üye	Üye
<i>Zeki Ergezen</i>	<i>Hayati Korkmaz</i>	<i>M. Altan Karapaşaoğlu</i>
Bitlis	Bursa	Bursa
Üye	Üye	Üye
<i>Oğuz Tezmen</i>	<i>Hakkı Duran</i>	<i>Aslan Polat</i>
Bursa	Çankırı	Erzurum
Üye	Üye	(Muhalefet şerhim ektedir)
<i>Mehmet Döner</i>	<i>S. Turan Çirkin</i>	<i>Aydın Ayaydın</i>
Hatay	Hatay	İstanbul
Üye	Üye	Üye
<i>Celal Adan</i>	<i>Hüseyin Mert</i>	<i>Masum Türker</i>
İstanbul	İstanbul	İstanbul
Üye	Üye	Üye
<i>Nesrin Nas</i>	<i>Erol Karan</i>	<i>Hasan Çalış</i>
İstanbul	Karabük	Karaman
Üye	Üye	Üye
<i>Arslan Aydar</i>	<i>Mehmet Serdaroğlu</i>	<i>Nihat Gökbulut</i>
Kars	Kastamonu	Kırıkkale
Üye	Üye	Üye
<i>Kemal Köse</i>	<i>Metin Ergun</i>	<i>Cevat Ayhan</i>
Kocaeli	Muğla	Sakarya
		(Muhalefet şerhi eklidir)

Üye
Ş. Ramis Savaş
Sakarya
Üye
Muzaffer Çakmaklı
Şanlıurfa

Üye
Kemal Kabataş
Samsun

Üye
Yaşar Topçu
Sinop
Üye
Lütfi Ceylan
Tokat

MUHALEFET ŞERHİ

1/1034 sayılı 2002 Mali Yılı Bütçe Kanununda değişiklik yapan tasarı ile ilgili muhalefet şerhi;
Tasarı ile TBMM seçim kararı neticesinde ihtiyaç duyulan 150 Trilyon TL.'nin ek ödenek olarak karşılanması istenmektedir.

1. Hükümet ek bütçe yapma ihtiyacı duyduğuna göre bu çerçevede fakirleşen halkımızın ihtiyaçlarını da dikkate almalıdır. Fakirleşen köylü, işçi, memur, emekli ve esnaf sebebi ile ülkede sefalet ve açlık yaşanmakta, halkın satınalma gücü gerilediği için;

- İşyerleri kapanmaktadır. 15 000 fabrika, 400 000 esnaf kapanmış,
- Birbuçuk milyon insan işini kaybetmiş,
- Müteşebbisler işyerlerini, fabrikalarını Türkiye dışına taşımakta,
- Köylü traktörüne mazot, tarlasına gübre alamamakta,
- Herkes fakirleştiği için geçim sıkıntısı taşınamaz sınırlara yükselmekte,
- Geçim sıkıntısı sebebi ile aileler dağılmakta, sosyal facialar ortaya çıkmakta, toplum psikolojik ve ahlâki çöktüğe gitmekte,
- Umutsuzluk yaygınlaşmaktadır.

Hükümetin istikrar programı Türkiye'yi çökertmektedir. Uluslararası kuruluşların insanı ve cemiyeti yok sayan merhametsiz programları Türkiye'yi umutsuz insanlar ülkesi haline getirmiştir.

2. 2002 bütçesinde Haziran sonu uygulama rakamlarında yatırımlara ayrılan 5 735 940 Milyar TL.'den 1 552 556 Milyar TL. harcadığı görülmektedir. Yılın yarısına gelinmesine rağmen harcama dörtte birdir. Eğitim, sağlık, yol, su, enerji ve tarım yatırımlarında yapılan kesintiler bu sahalarda hizmetleri aksatmakta, bütçeye güveni sarsmaktadır.

3. Faiz ödemeleri Haziran sonu 28 464 630 Milyar TL. ile 2002 bütçe hedefi olan 42 795 000 Milyar TL.'nin yüzde 67'sine ulaşmıştır. Aynı dönemde vergi geliri ise 25 485 181 Milyar TL.'dir. Görülüyor ki vergi geliri faiz ödemelerini dahi karşılamıyor. Bütçe iflase doğru gitmektedir.

4. Hasat zamanı köylü-çiftçi mahsulünde fiyat korkusu yaşıyor. Bekleme gücü, takatı, sermayesi olmadığı için mahsulü acele satıp borçlarını ödeme durumundadır. Bu sıkışıklık, çaresizlik sebebi ile çiftçi-köylü elini, emeğinin, alınım terinin karşılığını alamıyor. Tarım desteklerinin acele gözden geçirilmesi gerekir. Çiftçi-tarım çöktü, IMF - dünya odaklı hükümetin politikaları Türkiye'yi çökertti. Âdeta sermayenin sömürgesi haline getirdi.

5. Fındık üreticileri bir haftaya kadar mahsulünü pazara indirecek, hükümette ses soluk yok, destek yok, Fisko-Birlik'te para yok. Fındık üreten Hasan'ın emeği yarı fiyatına Hamburg'da fındık tüccarı Hans'a peşeş çekilecek. Hükümetin acele bu meseleyi çözmesi gerekir.

Cevat Ayhan
Sakarya

7.8.2002
Aslan Polat
Erzurum

HÜKÜMETİN TEKLİF ETTİĞİ METİN

4726 SAYILI 2002 MALİ YILI BÜTÇE
KANUNU İLE BAĞLI CETVELLERDE
DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR
KANUN TASARISI

MADDE 1. – 12.12.2001 tarihli ve 4726 sayılı 2002 Mali Yılı Bütçe Kanununa bağlı (A) işaretli cetvelin ilişik (1) sayılı cetvelde yazılı tertibine (150 000 000 000 000) liralık ek ödenek verilmiştir.

MADDE 2. – Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. – Bu Kanun hükümlerini Maliye Bakanı yürütür.

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONUNUN
KABUL ETTİĞİ METİN

4726 SAYILI 2002 MALİ YILI BÜTÇE
KANUNU İLE BAĞLI CETVELLERDE
DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR
KANUN TASARISI

MADDE 1. – Tasarının 1 inci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2. – Tasarının 2 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. – Tasarının 3 üncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

Bülent Ecevit

Başbakan

Devlet Bak. ve Başb. Yrd.

D. Bahçeli

Devlet Bakanı

K. Derviş

Devlet Bakanı

M. Z. Sezer

Devlet Bakanı

M. Kocabatmaz

Devlet Bakanı

M. Bayer

Devlet Bakanı

F. Ünlü

Devlet Bakanı

T. Gülek

İçişleri Bakanı

R. K. Yücelen

Bayındırlık ve İskân Bakanı

Prof. Dr. A. Akcan

Tarım ve Köyişleri Bakanı

Prof. Dr. H. Y. Gökalp

En. ve Tab. Kay. Bakanı

Z. Çakan

Orman Bakanı

Prof. Dr. N. Çağan

Dışişleri Bak. ve Başb. Yard.

Prof. Dr. Ş. S. Gürel

Devlet Bakanı

Prof. Dr. T. Toskay

Devlet Bakanı

F. Bal

Devlet Bakanı

Prof. Dr. R. Mirzaoğlu

Devlet Bakanı

Prof. Dr. Ş. Üşenmez

Devlet Bakanı

Dr. R. Doğru

Adalet Bakanı

Prof. Dr. H. S. Türk

Maliye Bakanı

S. Oral

Sağlık Bakanı

Doç. Dr. O. Durmuş

Çalışma ve Sos. Güv. Bakanı

Y. Okuyan

Kültür Bakanı

Prof. Dr. B. S. Çağlayan

Devlet Bak. ve Başb. Yrd.

M. Yılmaz

Devlet Bakanı

M. Keçeciler

Devlet Bakanı

N. Arseven

Devlet Bakanı

Dr. Y. Karakoyunlu

Devlet Bakanı

E. S. Gaydalı

Devlet Bakanı

H. T. İçli

Millî Savunma Bakanı

S. Çakmakoğlu

Millî Eğitim Bakanı

Prof. Dr. N. Tekin

Ulaştırma Bakanı

O. Vural

Sanayi ve Ticaret Bakanı

A. K. Tanrıku

Turizm Bakanı

M. Taşar

Çevre Bakanı

F. Aytekin

HÜKÜMETİN TEKLİF ETTİĞİ METNE EKLİ CETVEL

(I) SAYILI CETVEL

13 00-MALİYE BAKANLIĞI

Bölüm	Kesim	Ödenek	Madde	Harcama	AÇIKLAMA	Harcama	Madde	Ödenek	Kesim	Bölüm
(Program)	Alt Program	Türü	(Faaliyet-Proje)	Kalemi		Kalemi	(Faaliyet-Proje)	Türü	(Alt Program)	(Program)
930					MALİ TRANSFERLER					150.000.000
	08				DİĞER MALİ				150.000.000	
					TRANSFERLERLE İLGİLİ					
					ÖDEMELER					
		3						150.000.000		
			356		Yedek Ödenek		150.000.000			
					(Bu ödenek, genel seçimin					
					gerektirdiği giderler ile siyasi					
					partilere yapılacak yardım					
					içindir.)					
				900	Transferler		150.000.000			

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONUNUN KABUL ETTİĞİ METNE EKLİ CETVEL

Tasarının 1 inci maddesine ilişik cetvel Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

